

DİSK DAVASI

12 Eylül Askeri Darbesinin Birinci ve Temel Hedefi DİSK Oldu

DİSK Davası, 12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrasında Türkiye'de askeri mahkemelerde bakılan, kapsam ve süreç açısından o tarihte yalnızca Türkiye'nin değil, dünya tarihinin en önemli davalarından biri olmuştur.

12 Eylül 1980 sonrasında binden fazla DİSK ve üye sendika yöneticisi, temsilcisi, üyesi önce güvence, sonra gözaltına alındı. Darbeciler henüz 11 Eylül 1980 akşamından başlayarak bazı DİSK yöneticilerini gözaltına almaya başlamışlardı. Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 no'lu bildirisinde "DİSK ve bağlı sendikaların faaliyetleri durdurulmuş, yöneticileri Türk Silahlı Kuvvetleri'nin güvencesi altına alınmıştır" deniyordu.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 14 Eylül 1980 günü yayınladığı 49 no'lu bildiriyle DİSK'li sendikacıları "güvence" için 16 Eylül günü saat 18.00'a kadar teslim olmaya çağırdı. Bazı DİSK sendikalarının yöneticileri dışında DİSK'li sendikacılar büyük ölçüde bu karara uydu. Yasal sendikacılık faaliyetlerinde bulunmuşlardı. Korkacakları bir şey yoktu. Selimiye ve Davutpaşa askeri kışlalarında sendikacı kuyrukları oluştu. Birkaç gün sonra salıverileceklerini düşünerek gözaltına alınmak için "torpil" arayanlar bile oldu. Ancak bu "güvence"nin ne olduğu sonradan anlaşılacaktı.

12 Eylül faşist cuntası daha ilk günlerinde siyasi partilerden, derneklerden önce vuruş hedefi olarak işçi sınıfını ve onun sınıf sendikacılığını savunan sendikal merkezi DİSK'i seçmişti.

DİSK'li Sendikacılar İşkence Gördü, Hukukdışı, Yasadışı Biçimde Tutuklandı

15 Eylül 1980 tarihli *Resmi Gazete*'de yayınlanan 9 no'lu Milli Güvenlik Konseyi kararıyla DİSK ve bağlı sendikaların para ve mal varlığının bloke edildiği açıklandı. Ardından DİSK ve bağlı sendikalar kayımlara devredildi. Bu kayımlara yıllarca işçilerden toplanılan aidat tutarlarından maaş ödendi.

12 Eylülü izleyen 2-3 hafta içinde Türkiye'nin dört bir yanında teslim olan yaklaşık 1500 dolayında DİSK yöneticisi, baştemsilci ve üye işçinin büyük çoğunluğu gözaltına alındı. "Güvence" sözcüğü uygulamada kısa bir süre sonra "gözetim" sözcüğüne dönüştü. 16 Eylül 1980 günü 12 no'lu kararla gözetim süresi 30 güne çıkarıldı. DİSK'li sendikacıların 30 günlük gözaltı sürelerinin dolmasına rağmen, bu tarihten çok sonra 7 Kasım'da gözaltı süresi 90 güne çıkarıldığında halen salıverilmeyen çok sayıda sendikacı mevcuttu. Ama bu da yetmedi. DİSK'li sendikacıların çoğunun mahkemeye çıkarılıp tutuklanmalarına kadar geçen süre 107 günü buldu.

Gözleri bağlı olarak Davutpaşa Kışlası'ndaki tarihi Otağ-ı Hümayun adlı yere götürülürken ve orada sopalarla dövme, suya batırma, kum torbalarıyla vurma, elektrik verme, tırnak çekme, elleri ve gözleri bağlı günlerce bir demir sandalyede oturulma, işkence altındakilerin seslerini dinletme, sandalye üzerinde boyunlara ilmik

geçirip sözde idam etme biçimleriyle gözaltındaki DİSK'lilere ağır işkence yapıldı, baskı ve tazyik uygulandı.

Yöneticilerin bazıları mahkemede devlet güvencesi altında iken gördükleri işkenceyi şöyle dile getirdiler: “11 gün 11 gece aç, susuz, uykusuz, bir çelik iskemlede oturtularak insanlık dışı işkenceler sonunda, gözlerim bağlı olarak imzalatırılan bilmediğim belgeleri reddediyorum.”

Davanın her duruşmasını izleyen gazeteci Şükran Ketenci. *Ben Devletim Köleleştirim - 2* adlı kitabının 24. sayfasında bir başka olayı şöyle anlatıyordu:

“Co Adlı Köpek

“Bir de görüş kapısında arkadaşları için kaygılanan, sonra onların arasına giden Faruk Pekin’in ifadesinde yer alan köpekten söz edersek işkencenin boyutu hakkında bir izlenim vermiş oluruz...”

“DİSK davası yargıçı Çetin Güvener tarafından tutuklama mahkemesinde alınan ifadenin zaptında ‘Co adlı bir kurt köpeği marifeti ile baskı ve tazyik uygulanarak...’ cümlesi yer aldı. DİSK’in tutuklu yöneticileri ile aileleri dışında sadece Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) yetkilileri görüşebilmişlerdi. Gördükleri işkencelere ilişkin bilgi alırlarken işkencede köpeğin nasıl kullanılabileceğini anlamamışlar, birçok soru yönelterek olayı kavramaya çalışmışlardı.”

Bu köpek konusu “DİSK 24 Yaşında” başlıklı *DİSK Dergisi*’nde (1991) de tekrarlandı.

DİSK'lilerin kendilerine yapılan işkencelere ilişkin verdikleri dilekçeler Askeri Savcılıklarca zapta geçirilip dosyaya kondu. Daha sonra bu dilekçeler dosyalarda bulunamadı. Çünkü bu dilekçeler beş generalin emriyle o zamanki Askeri Başsavcı Süleyman Takkeci tarafından dosyadan alınmıştı. DİSK'lilerin mahkeme sırasında bu konuya ilişkin verdikleri dilekçelere, suç duyurularına yanıt verilmedi.

DİSK'lilere yapılan işkence yurtdışında çok büyük yankı uyandırdı. Bazı ülke sendikal merkezleriyle, bir kısım uluslararası sendikal örgütlerin talebi üzerine bir Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) heyeti özel izinle o zamanlar Metris Hapishanesi’nde yatmakta olan DİSK’li sendikacılarla görüştü. Abdullah Baştürk, Fehmi Işıklar, Kemal Nebioğlu, Rıza Güven ve Faruk Pekin’den oluşan DİSK heyyetinden işkenceleri dinlediler ve çok şaşırıldılar. DİSK Davası konusu ILO Sendikal Özgürlükler Komitesi’nin sürekli gündeminde kaldı.

DİSK'liler yasalara, uluslararası usullere aykırı olarak önce askeri bir mahkemece tutuklandılar, sonra savcılık ifadeleri alındı. 27 Aralık 1980’de gözaltındaki 577 sendikacıdan 68’i tutuklandı. Diğerleri serbest bırakıldı. Ancak onları salan yargıçların başka yerlere tayin edilmesinden sonra salınan sendikacıların büyük çoğunluğu yeniden tutuklanıp hapishaneye kondu.

DİSK kurucusu ve DİSK’in 10 yıl Genel Başkanlığını yapan Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler 12 Eylül’den yaklaşık 3 ay önce faşistlerce katledilmişti. DİSK Yönetim Kurulu üyesi ve ilerici Deri-İş Başkanı Kenan Budak da yaklaşık bir yıl sonra 22 Temmuz 1981’de polislerce öldürüldü.

DİSK’li sendikacılar önce Metris Alayı’na götürüldüler. Ardından günümüzde

Yıldız Üniversitesi Kampusu'na dönüştürülen Davutpaşa Kışlaşı'nda, sonra da Metris Hapishanesi'nde yattılar. Buralarda beslenme, uyuma, havalandırma, yıkama, çamaşır yıkama gibi en temel ihtiyaçlarında ciddi sorunlar yaşadılar. Sağlık koşulları tek kelimeyle “berbat”tı.

Üç ayı aşkın bir süre DİSK'li yöneticilerden haber alamayan eşlerin, kardeşlerin, anne-babaların endişeli bekleyişleri daha sonra aylarca hapishane ve mahkeme kapılarında geçti, karda, kışta, kızgın yaz güneşlerinde. İtildiler, kakıldılar, hakareketimiz davranışlara muhatap oldular, korkutuldu, aşağılandılar. Yaşadıkları ortamlarda rahatsız edildiler, toplumdan dışlanmaya çalışıldılar.

52 DİSK Yöneticisinin İdamı İstendi

25 Haziran 1981 tarihinde 52 DİSK'li hakkında idam talebiyle dava açılacağı basına açıklandı. Ancak yasalara aykırı biçimde iddianame ilgili kişilere 30 Kasım 1981 tarihinde tebliğ edildi.

İddianamede seçimle işbaşına gelen DİSK'li sendikacıların “Marksist-Leninist illegal örgüt üyesi, DİSK ve bağlı sendikaların da illegal örgüt oldukları iddia edilip, yargılanan sendikacıların Anayasal düzeni zor yoluyla devirmeye, Anayasayı “tağyir, tebdil ve ilgaya”, teşebbüs ettikleri iddia ediliyordu. DİSK ve bağlı sendikaların tüm kamuoyu önünde yasal izinlerle gerçekleştirmiş oldukları etkinlikler, noterlerden tasdikli karar defterlerine yazdıkları kararlar gizli çalışmanın suç kanıtları olarak gösteriliyordu. Suçlama Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 146. maddesine göre yapıp, 52 sendikacı hakkında idam cezası talep edildi.

Bu arada 12 Eylül cuntası hukukdışı yollarla masum insanları asmaya devam ediyordu. Cuntanın başındaki orgeneral arsızca “asmayı besleyelim mi” sorusunu sorabiliyordu. DİSK Davası bu koşullarda açıldı.

Dava 24 Aralık 1981 tarihinde Topkapı Atatürk Öğrenci Sitesi'nin spor tesislerinde hazırlanan duruşma salonunda başladı. Duruşma salonu daha sonra Metris'e taşınacaktı. Daha ilk celsede davada **savaş hali** uygulanması ve sanıkların birer avukat ile temsil edilmesine karar verildi.

Daha önceden DİSK'in ve yöneticilerin vekaletine sahip olan Av. Ercüment Tahiroğlu başkanlığında Türkiye'nin dört bir yanından yaklaşık 200 kişilik bir avukat grubu DİSK'i savunacağını açıkladı. Türkiye İşçi Partisi eski başkanlarından Mehmet Ali Aybar davayı sürekli izleyen avukatlar arasındaydı.

7 Eylül 1982'de 6 sendika yöneticisi, 9 uzman, 4 demokratik örgüt temsilcisi, toplam 19 kişi TCK'nın 141. ve 142. maddelerine muhalefet iddiasıyla “DİSK-İ İddianamesi'ne Ek İddianame”yle DİSK ana davasına eklendi. Böylece yeni suçlamada 146. maddeden 141. maddeye dönülüyordu.

1984 yılı mart ayı itibariyle 3694 DİSK'li hakkında soruşturma açıldı. Bunlardan 1138'i hakkında kovuşturmayaya yer olmadığı kararı verildi. 1379'u bulunup ifadesi alınamadığından dosyaları ayrıldı. 1177 DİSK'li hakkında dava açıldı.

Daha sonra 160 ayrı dava DİSK dosyasıyla birleştirildi ve sanık sayısı 1477'ye

yükseltildi. Hakkında idam istenenlerin sayısı ise 78'e yükseldi. Esas hakkında görüş yazılmasından önceki 253 oturumda 1167 sayfa tutanak yazıldı.

Askeri Savcılığın hazırladığı DİSK-I İddianamesi 867 sayfaydı. Okunması 67 gün sürdü. 78'inin idamı istenen DİSK-I Davasındaki kişilerin sorgusu 16 ayda tamamlandı. Yalnızca DİSK'e ilişkin delillerin değerlendirilmesi 13,5 ay aldı.

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'ün sorgulanması 109 gün, 21 celse sürdü.

Davadaki iddiaanemelerin toplam sayfa sayısı yaklaşık 3 bin, davada gözden geçirilen belge sayısı ise yaklaşık 25 bindi. Kabaca 500 klasörü kapsayan davanın savunma öncesi süreci 4 yıl 2 ay sürdü. Dava sırasında 4 sanık ve ilki İstanbul Barosu başkanı Orhan Apaydın olmak üzere 7 avukat duruşmalardan atıldı, DİSK Davasının baş avukatıERCÜMENT TAHIROĞLU bu dava nedeniyle tutuklandı. DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ikinci kez tutuklanıp Sultanahmet Cezaevi'nde 7 günlük hücre hapsine çarptırıldı.

DİSK Davası Siyasi Bir Davadır

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk Davutpaşa Hapishanesi'nde hazırlanan yaklaşık 800 A-4 sayfalık bir metinle ve iki büyük çanta dolusu kitaplarla duruşmaya çıktı. 21 celse boyunca duruşma yargıcının dışarıdaki uzmanlarca hazırlandığı belli olan sorularına sosyal siyaset bilimine ve gerçeklere dayalı cevaplar verdi.

Yalnızca üç yıla yakın kendi dönemini değil, kendinin içinde olmadığı, dolayısıyla sorumlu tutulamayacağı DİSK dönemlerini ve alınmalarına katkısı olmayan eski kararlar dahil DİSK'e ait ne varsa her şeyi külliyen savundu. Hiçbir biçimde "sendikacı kurnazlığı"na başvurmadan DİSK'in ilkelerinin ve tüm etkinliklerinin temel insan hakları ve özgürlükleri çerçevesinde, ILO sözleşmelerine bağlı kalarak, 1961 Anayasasına uygun biçimde, demokratik ve yasal olduğunu belirtti. Hayat okulunda eğitilmiş bir işçi olarak mahkeme heyetine "sosyal siyaset" ve "hukuk" dersi verdi.

İdam cezası baskısıyla kendi dönemini savunup, diğerlerinin yaptığı işleri kötüleyebileceği, en azından "haberim yoktu, bilmiyorum, onlar yanlış davranmışlardır" diyebileceği düşünülmüş olan Abdullah Baştürk'ün DİSK davasında böylesi onurlu ve kararlı duruşu tüm hesapları bozdu. Abdullah Baştürk'ten sonra sorgu veren sendikacıların bir-ikisi dışında tamamı bu onurlu duruşu sürdürmek durumunda kaldılar.

Gerçekte Abdullah Baştürk'ün sorgusuyla DİSK Davası askeri darbe açısından işin başında çökmüştü.

Abdullah Baştürk önce sorgusunda, sonra da Savunmasında davanın işçi sınıfını sindirmeyi, işçilerin demokratik hak ve özgürlüklerini kısıtlamayı hedefleyen siyasi bir dava olduğunu aşağıdaki 7 maddeyle şöyle vurguladı:

"1. 12 Eylül öncesinin tüm ekonomik, toplumsal ve siyasi olumsuzluklarının faturasının işçi sınıfına ve onun gerçek sendikal kuruluşu olan DİSK'e çıkarıldığı bu dava gerçekte geleceğe yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu dava geçmişin değil geleceğin davasıdır. Bu nedenle de siyasi bir davadır.

"2. Bu dava ile DİSK üyesi işçilerin yıllarca sendikasız kalması amaçlanmıştır. Beş yılı aşkın bir süre sonunda bu amaca ulaşıldığı açıkça ortadadır.

"3. Bu dava aynı zamanda temel hak ve özgürlüklerinden, demokratik işçi hak-

larından, sendika özgürlüğü ve sosyal haklardan yapılan ve yapılacak alan geriye dönüşlerin gerekçesi olarak hazırlanmıştır. Sendika özgürlüğü ve sosyal haklara getirilen sınırlamalarda, yargılanan sendikacılara yöneltilen suçlamalardan toplu iş sözleşmelerine, sendikal eğitimlere getirilen suçlamalardan fazlasıyla yararlanılmıştır. Bu nedenle de bu dava siyasi bir davadır.

“4. Bu davadaki DİSK’li sendikacılara yönelik suçlamalar, bundan sonra temel hak ve özgürlükleri için mücadele edecek demokratlara. sendika özgürlüğü ve sosyal haklar için mücadele verecek işçilere ve sendikacılara göz dağı vermek için kullanılmıştır ve hala kullanılmaktadır.

"5. Bu davadaki temel amaç, Türkiye’de DİSK’in öncülüğünde sarı sendikacılığa karşı geliştirilen demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının tasfiyesidir.

“6. Bu davada yalnızca özgür sendikacılık ve sosyal haklar suçlanmamaktadır. Bu davada aynı zamanda tüm kurum ve kurallarıyla demokrasi de suçlanmaktadır. Demokrasinin, özgürlük, eşitlik, çoğulculuk ve katılımcılık ilkeleri de suçlanmaktadır. Bu nedenle bu dava siyasi bir davadır.

“7. Bu dava nedeniyle DİSK’e karşı ÇİFTE ÖLÇÜ uygulanmıştır. Örneğin doğaları gereği siyasi içerikli açıklamalar yapan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu TİSK hakkında ya da yasal işlemleri sendikalara oranla daha sınırlı olan Türk İşadamları ve Sanayiciler Derneği TUSIAD ya da Aydınlar Ocağı gibi dernekler hakkında suçlama getirilmediği halde DİSK hukuk dışı, yasadışı iddialar ile suçlanmıştır. DİSK’e karşı çifte ölçü kullanılması bu davanın siyasi bir dava olduğunun ana göstergesidir.”

15 Ocak 1986 tarihinde Askeri Savcılar Esas Hakkında Mütalaa’yı (EHM) okudular. Mütalaa’da değişen yalnızca TCK’nın maddeleriydi. Suçlama TCK’nın 146. maddesinden TCK’nın ünlü 141. ve 142. maddelerine dönüştürüldü, ama özünde suçlama aynıydı. 25 Şubat 1986 tarihinde DİSK’lilerin savunması başladı. Savunmalar 2 Aralık 1986 tarihinde tamamlandı. Yalnızca DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk’ün savunması 500 sayfa dolayındaydı.

DİSK Davası boyunca bazı yayın organları DİSK aleyhine ideolojik yayın yaptılar. Ancak *Cumhuriyet* gazetesi davayı izleyen gazeteci ve muhabirleriyle korkusuzca davanın her gününü yansıttı, aralarda toplu anımsatmalarda bulundu. Bu konuda her duruşmayı izleyen, sendikacı yakınlarıyla inanılmaz bir dayanışmaya giren Şükran Soner ile rahmetli Deniz Teznel’in katkıları unutulmazdır.

DİSK Davasında Yargılanan Temel Hak ve Özgürlüklerdir

Beş yılı aşkın bir zaman sonra sıra suçlananların savunmasına gelmişti. Sorgusundaki tavrını sürdüren Abdullah Baştürk sözlerinin başında DİSK Davası’yla askeri yönetimin neleri amaçladığını gözler önüne sürdü:

“DİSK-I İddianamesinin altında imzası bulunan Askeri Savcının davanın ilk süreçlerindeki bir mütalaa’da belirttiği gibi, DİSK Davası hukuki değil, siyasi bir davadır.

“Hukukun her vesile ile çiğnendiği bu davanın konusu DİSK değildir. Bu davanın

konusu 1961 Anayasası'dır. Demokrasi ve özgürlüklerdir.

“Bu davada sanık sandalyesine oturtulmak istenenler, 1961 Anayasasını yapanlar, yasama, yürütme ve yargı organları, Anayasal hakları yaşama geçiren tüm emekçiler, tüm aydınlar, bu hakları savunan bilim adamları, bu hakları verdikleri kararlar ile sağlamlaştıran, koruyan yargıçlardır.

“Bu davanın sanığı yalnızca DİSK'li sendikacılar değildir. Tüm işçilerdir. Ülkemizdeki tüm yurtseverlerdir. Emekten yana tüm aydınlardır. Tüm demokratlardır.

“Bu davanın sanığı 1473 sendikacı, sendika yöneticisi, işyeri temsilcisi ve sendika ücretli personeli değildir. İddia Makamına göre bu davanın sanığı tüm DİSK üyeleri ve yöneticileridir. Yani 1967 yılından bu yana DİSK'e gönül vermiş yüzbinlerce işçidir.

“Bu davanın sanığı aynı zamanda DİSK ile ilişki kuran herkeştir.

“Bu davanın sanığı DİSK-I İddianamesinde suçlandığı biçimiyle yüzelliye yakın eski milletvekili ve senatördür. Bir dönemin parlamentosudur. Söz konusu parlamenterlere oy veren milyonlarca seçmendir.

“Bu davada suçlanan Türkiye'nin de altında imzası bulunan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'dir. BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'dir. BM Kişi Hakları ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi'dir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'dir. Avrupa Sosyal Haklar Sözleşmesi'dir.

“Bu davada yalnızca DİSK Genel Başkanı olarak değil, aynı zamanda Avrupa Sendikaları Konfederasyonu ASK Yönetim Kurulu üyesi olarak da suçlanmaktayım. Bu nedenle bu davada yalnızca DİSK değil, Batı Avrupa ülkelerinin 35 sendikal merkezini temsil eden, 44 milyon üyeli ASK, ASK'ın ilkeleri ve ASK üyesi Batı Avrupa sendikal merkezleri de suçlanmaktadır.

“Bu davada yalnızca DİSK ve Genel-İş Başkanı olarak değil, Genel-İş'in uluslararası düzeyde üye olduğu Uluslararası Kamu İşçileri Federasyonu PSI'nin Yönetim Kurulu Onur üyesi olarak da suçlanmaktayım. Bu nedenle bu davada yalnız DİSK ve Genel-İş değil, yargıçlar. büyük devlet memurları dahil tüm dünyada 8 milyon kamu işçisini temsil eden PSI, PSI ilkeleri ve onun üyesi örgütler de suçlanmaktadır. Önümüze konan siyasi polemik belgesi niteliğindeki iddianameler ve EHM ile bu dava, işte böylesine geniş kapsamlıdır. Bu nedenle de bu dava, tarihsel olduğu kadar da evrensel bir davadır. DİSK Davasına başta Batı Avrupa Sendikaları olmak üzere çok sayıda demokratik kuruluşun sahip çıkması da bu nedendendir.”

DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk Savunmasında “Sonsöz” olarak da şunları söyledi:

“Bu davadaki suçlama, DİSK'in ve üyesi sendikaların illegal örgütler oldukları varsayımına dayandırılmaktadır. İddianamelerdeki diğer olaylar ve belgeler bu varsayımına göre değerlendirilmiş ve bu varsayımın kanıtları gibi gösterilmek istenmişlerdir. Yani DİSK'in yaptıklarından hareketle DİSK'in TCK'nın 141. maddesini ihlal eden bir örgüt olduğu sonucuna varılmamış, tersine önyargı ile DİSK'in illegal olduğu kabullenilerek DİSK'in çalışmalarına sonradan suçluluk

atfedilmiştir. Bu nedenle hiçbir delile dayandırılmadan iddialarda bulunulmuş, iddialar kanıtlanmamış, tersine biz sendikacılara bu iddiaların aksini ispat etme görevi düşmüştür.

“Sorgumda, yazılı delillerin değerlendirilmesi sırasında ve bu savunmamda DİSK'e ait belgelerle, resmi delillerle kanıtladığım gibi, DİSK ve DİSK üyesi sendikalarda TCK'nın 141. maddesinin ya da 146. ve 142. maddelerinin gerektirdiği kasıt maddi ve manevi cebir, gizlilik, gizli cemiyet unsurları yoktur. Sınıf tahakkümü ya da bir sınıfın ortadan kaldırılması amacı yoktur. DİSK, DİSK üyesi sendikalar ve bu davada yargılanan herkes suçsuzdur.

“Geride bıraktığım 40 yıla yakın işçilik, sendikacılık ve parlamenterlik hayatımda topluma karşı, işçi ve emekçilere karşı duyduğum sorumluluğun bilinci içinde, yalnızca ve yalnızca demokrasi ve özgürlükler için uğraş verdim. Bu inançla **bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm** mücadelesinde yer aldım.

“İşçi sınıfının bir bireyi olmakla övünüyorum. Yarını dokuyan ellerin akıl ve yüreğine, kardeşlerime güvenim sonsuzdur. Geride bıraktığım yıllar içinde, ister Parlamentoda, ister demokratik işçi mitinglerinde, demokrasi ve özgürlük mücadelesine, bütünüyle Türkiye'deki sendikal mücadelenin son 25 yılına, karınca kararınca katkıda bulunmuş olmaktan son derece mutluyum. Genel-İş Sendikası'nın ve DİSK'in Genel Başkanı olmaktan dolayı onur duyuyorum.

“Ayrıca, en haksız biçimde suçlandığımız günlerde bile bizleri yalnız bırakmayan ve uluslararası dayanışmanın en güzel örneklerini veren Batılı sendikacı arkadaşlarım ile birlikte Uluslararası Kamu İşçileri Federasyonu PSI'nin ve Avrupa Sendikalar Konfederasyonu ASK'ın *Yönetim* Kurullarında yer almaktan da büyük bir onur duymaktayım...

“**DİSK, her koşulda emeği savunmuş, işçilerin, emekçilerin aşı ve işi için uğraş vermiş, demokrasi ve özgürlüklerin serpilip gelişmesi için, temel insan hak ve özgürlüklerinin, sendika özgürlüğünün, sosyal hakların yaşama geçirilmesi için çabalamış, dostluk ve kardeşlik için, özgürlük ve barış için, sömürsüz ve baskısız güzel günler için, tüm çalışanların, mutluluğu için, mücadele vermiş sendikal bir kuruluştur.**

“DİSK, 1961 Anayasası'nın tastamam ve eksiksiz uygulanması demektir. DİSK, temel insan hak ve özgürlüklerinin yaşama geçirilmesi demektir. DİSK, sendika hakkı, grev hakkı, toplu pazarlık hakkı demektir. DİSK, düşünce ve yaşama özgürlüğü demektir. DİSK, demokrasi ve özgürlük demektir.

“DİSK, yasalar: karşısında, açıklık ve yasalara uygunluk demektir.

“Biz ne yaptıysak, Türkiye'de demokrasinin varlığına inanarak ve onu daha da güçlendirmek için yaptık. Burada bulunuşumuzun nedeni de yasal haklarımızı sonuna dek kullanmış olmamızdır.

“Tarihin değişmez yasası, gerçekten, doğrudan yana olmaktadır.

“DİSK de her zaman doğruyu, gerçeği savunmuştur.

“En büyük tanığımız tarih ve toplumsal gerçeklerdir.

“Zaman DİSK'i ve bizleri haklı çıkaracaktır.”

Bu savunma daha sonra kitap olarak yayımlandı: Abdullah Baştürk, *Yargı Önünde Savunma*, Çağdaş Yayınları, İstanbul 1986, 494 sayfa. Aynı kitap "*Defence of Abdullah Baştürk*" adıyla İngilizce olarak da yayımlandı (PSI Yayınları). Bu yayın hala Türkiye'den bir sendikacının Türkçe dışında yayınlanan tek yapıtıdır.

“DİSK-I İddianamesi” Türkiye'de egemen sınıfların işçi sınıfına yönelik saldırılarını, yaklaşımlarını, beklentilerini gözler önüne seren en önemli belgedir. Abdullah Baştürk'ün “DİSK Savunması” ise Türkiye emek tarihi açısından bir ibret vesikası, geleceğe dönük bir çağrıdır.

İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK Davası kararlarından kısa bir süre önce benim de bulunduğum büyük bir törenle Abdullah Baştürk'e daha önce bir kez yalnızca Nelson Mandela'ya verilmiş olan "Özgürlük Ödülü" verdi.

Suçlanan sendikacılardan sonra Av. Ercüment Tahiroğlu başkanlığında 34 avukat DİSK'in ve üyesi sendikaların kurumsal savunmasını yaptılar. Ortak savunmada öncelikle şunları söylediler:

“Sizlere soruyoruz. Türk ulusu adına karar verebilecek ölçüde kendinizi bağımsız görüyor musunuz? Evet, mahkemenizin tüm üyeleri, siyasi iktidar bakımından korunacak biçimde ve nitelikte hakimlik teminatına sahip midir? Biz açıkça belirtiyoruz ki, hakimlerin sıkıyönetim mahkemelerine atanmasına ve yükselmelerine dair yasaların öngördüğü düzenlemeye göre, heyetinizin hiçbir üyesi, hakimlik teminatına sahip değildir...”

“1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasının söz konusu maddelerine göre yapılan atamalar, sıkıyönetim mahkemelerinin bağımsızlığını ortadan kaldırmaktadır...Hukuk egemen olandan yanadır denilmeyecekse, bu davada verilebilecek olan karar bellidir. Demokrasilerde mahkemelerin vereceği kararlar demokrasinin özüne aykırı olmaz.

“Biz savunucular olarak da ülkemizde demokrasi vardır ve demokratik hukuk ilkeleri egemendir diyemiyoruz. Şimdi bu sorunun yanıtı ellerinizdedir. Tüm dünya ve Türkiye kamuoyu sizin yanıtınızı bekliyor.”

12 Eylül askeri diktatörlüğünün uzantısı olan dönemin başbakanı, MESS (Madeni Eşya İşverenler Sendikası) eski başkanı, "ideolojik grev" suçlamasının mimarı Turgut Özal *Herald Tribune* adlı gazeteye verdiği demeçte "eğer komünizm propagandası yaparsanız mahkum olursunuz. DİSK üyeleri bu kıstasa göre yargılandılar... DİSK'e komünistler mali yardım yaptı" diyerek DİSK Davasını etkilemeye çalışmıştı.

DİSK davasında karar verilmesinden 7 gün önce günü TBMM'de bir konuşma yapan o dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükerrerem Taşçıoğlu da DİSK için "O kafası kopası sendikalar" deyimini kullanarak DİSK Davasını etki-

lemeye çalıştı. Taşçıoğlu'nun bu barbar tavrı için suç duyurusunda bulunuldu, ama sonuç alınamadı.

Ve Karar

Nihayet 24 Aralık 1986 günü, davanın başlamasından tam 5 yıl sonra İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesi kararını verdi. Askeri Mahkeme 261 sendikacı ve 3 uzmanı (Prof. Sadun Aren, Faruk Pekin, Ali Eşref Turan), TCK'nin 141. maddesi gereğince, 5 yıl 6 ay 20 gün ile 15 yıl 8 arasında değişen hapis cezalarıyla cezalandırdı. DİSK ve 28 üye sendikayı (biri eski üye) 274 sayılı yasaya göre kapattı. Yargılanan 1213 sendikacı, sendika uzmanı, demokratik kitle örgütü temsilcisi beraat etti.

DİSK Ana davasında yargılanan 90 sanıktan 54'ü mahkum oldu. TCK'nin 141/1. maddesi uyarınca 10 yıl hapis cezasına çarptırılanlar: Abdullah Baştürk (Genel Başkan), Fehmi Işıklar (Genel Sekreter), Ali Rıza Güven, Kemal Nebioğlu, Mukbil Zırtıloğlu, Tuncer Kocamanoğlu (Yürütme Kurulu üyeleri).

TCK'nin 141/1-6. maddesi uyarınca 8 yıl 10 ay 20 gün hapis cezasına çarptırılanlar: Celal Küçük, Süleyman Çelebi, Selahattin Selçuk Sayın, Kemal Yılmaz, Ali Şahin, Mehmet Mıhlacı, Kenan Akman, Niyazi Kuas, Mustafa Karadayı, İsmail Hakkı Önal, Bergüzar Can, Demirhan Tuncay, Nusret Aydın, Rıdvan Budak, Ekrem Akkuş, Durmuş Ali Yalnız, Tahir Güner, Akçin Koç. Yalçın Tanaka, Türker Azaklı, Osman Özkan, İsmail Özbiçer, Dursun Ali Kocaman, Erol Yalçın, Mustafa Cengiz Acar, Hakkı Öztürk, Ahmet Açar, Ahmet Erhan, Abdurrahman Cevat Özhasırcı, Çetin Uygur (ayrıca Dev-Yol üyeliğinden TCK'nin 168/2. maddesi uyarınca 5 yıla çarptırıldı ve böylece aldığı toplam ceza 15 yıl 8 aya yükseldi.)

TCK'nin 141/5-6. maddesi uyarınca 5 yıl 6 ay 20 gün hapis cezasına çarptırılanlar: Halil Hayta, İsmet Cantekin, Ergun Faruk Erdem, İsmail Çalışkan, Cemal Arslan, Kemal Akar, Ali Kaya, Saim Akbulut, Recep Koç, Tayyar Elmas, Rafet Demirtel, Celal Alçınkaya, Yusuf Yürekli, Şükrü Özbayrak, Ali Özarkalıoğlu, Sabahattin Topuz, İbrahim Sadun Aren, Faruk Pekin.

Mahkeme, Mustafa Aktulgalı, Özcan Keskeç ve Mehmet Erhan Gömüş'ün dosyalarının ayrılmasına karar verirken Halil Yasin Ketenoğlu'nun davasını da reddetti.

Haklarında beraat kararı verilenler: Ali Taşer, Şaban Aydın, Talat Öz, Fikri Tanta, Mehmet Bekiroğulları, Sefer Güvenç, Süleyman Turan, Hasan Kahraman, Ahmet İsvan, Yücel Yaman, Günaydın Erdoğan, Ergun Mücadilli, Mehmet Fahri Aral, Ahmet Mete Sönmez, Zafer Kutlu, Teoman Öztürk, Ethem Erhan Taneri, Ercan Eyüboğlu, Ahmet Yıldız, Harun Aykut Göker, Ahmet Balamir, Fikri Şen, Erdoğan Özen, Ali Kanıkara, Abdullah Soner, Abdurrahman Sadık Gökşan, Enver Çelikkol, Orhan Taylan, Mustafa Hulusi Güngör, Hüseyin Fuat Pınarbaşı, Mülayim Güdücü.

DİSK davasında yargılanan 264 kişi hakkında verilen cezaların toplam süresi 2053 yıl 5 ay 20 gün.

Kuruluş Adı	Üye Sayısı	Gözetim Şube Alınanların		Hapiste Geçen Süre		Ceza Alanların	
		Sayı	Sayı	En az (Gün)	En çok (Yıl)	Sayı	Toplam Ceza
DİSK	568,298	—	50	1180	4	54	433 yıl 5 ay 10 gün
ASİS	5,600	2	22	120	4	5	46 yıl 8 ay
ASTER-İŞ	4,000	6	27	30	3	7	69 yıl 9 ay 20 gün
BANK-SEN	26,000	9	40	30	4	12	80 yıl
BASIN-İŞ	2,750	1	49	2	4	4	32 yıl 2 ay 20 gün
BAYSEN	6,000	15	12	30	2.5	7	58 yıl 10 ay 20 gün
D.SAĞLIK-İŞ	5,500	9	28	30	2	8	93 yıl 4 ay
D.TOPRAK-İŞ	5,500	17	13	30	1.5	12	95 yıl 8 ay
D.YAPI-İŞ	3,800	2	10	30	3		
DEV. MADEN-SEN	15,000	12	100	18	1	12	93 yıl 4 ay
FINDIK-İŞ	6,500	12	29	49	3	4	35 yıl 6 ay 20 gün
GENEL-İŞ	150,000	84	69	840	4	21	123 yıl 4 ay
GIDA-İŞ	15,658	25	76	120	4	6	53 yıl 4 ay
HÜR CAM-İŞ	6,000	4	46	120	4	6	56 yıl 8 ay
İ.DERİ-İŞ	4,500	6	25	120	4	3	26 yıl 9 ay
KERAMİK-İŞ	12,000	5	26	30	4	10	70 yıl
LASTİK-İŞ	15,000	4	100	120	4	4	25 yıl 6 ay 20 gün
LİMTER-İŞ	1,400	1	4	7	3	8	71 yıl 1 ay 10 gün
NAKLİYAT-İŞ	5,200	7	35	120	4	3	26 yıl 9 ay
OLEVİS	34,000	17	63	1320	3.5	9	57 yıl 9 ay 10 gün
PETKİM-İŞ	15,000	7	52	30	3	7	62 yıl 2 ay 20 gün
SİNE-SEN	1,900	5	35	120	4	9	80 yıl
SOSYAL-İŞ	9,000	12	14	60	3	5	45 yıl 11 ay 10 gün
T.İ.S.	18,890	66	16	750	3.5	4	41 yıl 1 ay-10 gün
T.MADEN-İŞ	100,000	25	590	30	4	12	71 yıl 1 ay 10 gün
TEKGES-İŞ	8,000	21	15	30	3.5	12	100 yıl
TEKSTİL	74,000	33	285	90	4	8	58 yıl 10 ay 20 gün
TÜMKA-İŞ	1,100	4	40	45	3	4	35 yıl 6 ay 20 gün
YERALTI MADEN-İŞ	8,000	6	60	30	4	2	16 yıl 2 ay 20 gün
YENİ HABER-İŞ	8,000	6	24	90	2.5	6	50 yıl
GENEL TOPLAM	568,298	417	1,955			264	2053 yıl 5 ay 20 gün

DİSK yöneticileri hakkında ayrıca 3 ayrı dava açıldı. Bunlardan “görevi kötüye kullanma” gibi önemli bir suçlamayla açılan davada 24 DİSK yöneticisi Bakırköy 2. Asliye Mahkemesi kararıyla beraat ettiler.

Bu arada Bakırköy Cumhuriyet Savcılığı 9 Kasım 1987 tarihinde 495 sendikacı ve sendika çalışanı hakkında “dosyada üzerlerine atılan suçları işlediklerine dair herhangi bir delil elde edilemediği” gerekçesiyle takipsizlik kararı verdi. Haber daha sonra *Cumhuriyet* gazetesinde “Kaçan Kazandı” başlığıyla verildi

DİSK Davası kararının gerekçesinin yazılması yasalara aykırı olarak 2 yıl 4 ay sürdü ve Nisan 1989’da tamamlandı. 40 kitap halinde 10 bin sayfa tutan Gerekeçeli Hükmün ilgili bölümlerinin sanıklara tebliği aylar sürdü.

DİSK'liler karara Askeri Yargıtay düzeyinde itirazda bulundular ve kararı temyiz ettiler. DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk’ün dilekçesi şöyleydi:

“Sonucu bakımından demokrasi dışı bir arayışa, demokratik hukuk devleti ilkeleri ile ceza ve usul hukukunun temel ilkelerine aykırı bir arayışa dayandırıldığı, demokrasi ve ILO ilkeleri gereği tüm demokratik toplumlarda temel insan haklarından sayılan, sosyal hakların, sendikal hak ve özgürlüklerin ülkemizde kaldırılmasını amaçlayan, demokratik nitelikte bir hukuk ürünü olmayacağı anlaşılan gerekçeli karar tarafıma tebliğ edildiği zaman temyiz nedenlerini ayrıntılı olarak sunacağım.

“Suçların şahsiliği ilkesini ihlal eden, eylemleri hukuki olarak tanımlayan suçları TCK 'ye uygun ve sarıh olarak belirtmeyen; suçun kanuni unsurlarını saymayan, hak düşümü ve zaman aşımı kavramlarını yok sayan, hiçbir delile dayanmayan, ceza hukukunda yasaklanmış kıyas yöntemine dayalı, şüphe, varsayım, tahmin, ima, zımnî, çağrışım ve karalamalar üzerine inşa edilmiş, gerekçeleri gizleme, saptırma ve tahrifata dayalı, peşin hükümlü bir siyasi polemik belgesi olan, her şeyden önce de işverenlerin 1980 öncesinde DİSK'e yönelik saldırılarına, DİSK'i yok etme planlarına sahip çıkan, baştan sona işverenlerin ideolojisiyle kaleme alınan, 24 ocak kararlarının uygulanabilmesi amacıyla işçi sınıfının demokratik hak ve özgürlüklerini, sendika özgürlüğünü ve sosyal hakları kısıtlama ya da tamamen ortadan kaldırma çabalarında bir gerekçe olarak hazırlanan, gerçekte ülkemizde demokrasiyi, 1961 Anayasasını, ILO ilkelerini ve Türkiye'nin imzası bulunan anlaşmaları, Batı Avrupa sendikacılığını tanımayan, Yüksek Mahkeme kararlarını yok saydığını, her fırsatta ilan eden bir iddianame temel alınarak yasal ve hukuki kabul edilerek, yargılama sürecinde devlet başkanının, başbakan ve bakanların DİSK'e ilişkin beyanları doğrultusunda, sorgularımız ve savunmamız sırasındaki itirazlarımız hiçbir şekilde dikkate alınmadan verilen, baştan sona kadar usul hatalarıyla malul ülkemizdeki yasama, yürütme, yargı sistemini, 'devletin sürekliliği' ilkesini, 1961 Anayasasını ve bu anayasa ile getirilen demokratik kurumları, demokratik sendikacılık hareketini, sosyal hakları ve sendika özgürlüğünü yok sayan, 'suçsuz ceza olmaz' ilkesini kabul etmeyen mahalli mahkeme kararını temyiz ediyorum.”

Nihayet Yargıtay 3. Dairesi'nin DİSK'lilerin gözaltına alınmasından 10 yıl 10 ay sonra 16 Temmuz 1991'de verdiği kararla (Esas 1991/122, Karar 1981/437) DİSK ve DİSK'li sendikacılar beraat etti. Sendikalara ilişkin tüm kapatma davaları kaldırıldı. Gerçekte 1991 yazında TCK'nın 141. ve 142. maddeleri 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'yla yürürlükten kaldırılınca Askeri Yargıtay kararına bile gerek kalmadan DİSK Davasının ortadan kalkmış olduğunu kabul etmek gerekiyordu.

Ancak Askeri Yargıtay kararında “bugün için artık teröre destek olmadığı, şiddeti benimsemediği ve şiddete başvurmadığı sabit olan bir sendika ve üst kuruluşun kapatılması mümkün değildir,” denildi.

Çekilen maddi ve manevi acılar, hapiste geçen günler, ailelerin toplumda, hapishane ve mahkeme salonu kuyruklarında çektikleri, onca çile ve kayıplar nasıl telafi edilecekti? Çalışmadan alıkonan DİSK ve bağlı sendikalarının üyesi işçilerin 11 yıllık kaybı nasıl telafi edilecekti?

DİSK ve Bağlı Sendikaların Malvarlığı

DİSK'in beraat etmesine rağmen DİSK ve bağlı sendikaların bankalardaki paraları ve mal varlıkları geri verilmemişti. 12 Nisan 1991'de *Resmi Gazete*'de yayınla-

nan “Terörle Mücadele Kanunu”nun 9. maddesi DİSK ve bağlı sendikaların bankalardaki nakit paralarıyla malvarlığının İş ve İşçi Bulma Kurumu’na (İİBK) bırakılmasını öngörüyordu.

DİSK’e ilişkin bu “gasp” eyleminden dolayı yeni bir sorun doğmuştu. Bu siyasi sorunun çözümü yeni bir mücadeleyi gerekli kıldı. Bu arada 3 DİSK üyesi sendikanın malvarlığı iş mahkemeleri marifetiyle bunların esas sahibi işçiler yerine İİBK’ya devredildi. Sonunda 31 Mart 1992’de Anayasa Mahkemesi ilgili maddeyi iptal edecekti.

12 Eylül’ün el koymuş olduğu ve o günlerde içinde Anayasa Mahkemesi’nin bulunduğu Genel-İş’e ait bina dışında DİSK ve bağlı sendikalara ait binalar, diğer taşınmazlar, araçlar ve paraların iadesi ancak 1992 yılının nisan ayında gerçekleşecekti. Toplam değer yaklaşık 2,3 trilyon TL’ydi. Sendikaların malvarlığı dökümü “DİSK 24 Yaşında” başlıklı *DİSK Dergisi*’nde ve 12 Temmuz 1991 tarihli

	Bankalardaki nakit para (\$)	Malvarlığı (\$)
DİSK	526.316	350.877
Asis	421.053	
Aster-İş	21.053	10.526
Bank-Sen	17.543.860	35.088
Basın-İş	115.789	1.404
Baysen	210.526	
D.Sağlık-İş	8.772	17.544
D.Toprak-İş	561.404	35.88
D.Yapı-İş	702	
Dev-Maden-Sen	350.877	87.719
Fındık-İş	877.193	5.263
Genel-İş	17.543.860	175.438.596
Gıda-İş	875.305	157.895
Hür Cam-İş	414.035	315.789
İ.Deri-İş	421.053	98.246
Keramik-İş	385.965	
Lastik-İş	877.193	4.210.526
Limter-İş	2.877	
Nakliyat-İş	298.246	210.526
Oleyis	4.912.281	210.526
Petkim-İş	1.929.825	2.631.579
Sine Sen	298.246	236.842
Sosyal-İş	350.877	
T.İ.S.	526.316	456.140
T.Maden-İş	5.964.912	280.701.754
Tek Ges-İş	210.526	526.316
Tekstil	3.157.895	350.877
Tümka-İş	8.772	70.175
Y.Maden-İş	175.539	
Y. Haber-İş	188.772	17.544
TOPLAM	59.179.936	466.176.842

Cumhuriyet gazetesinde şöyle verilmişti (1 \$=4.390 TL):

Bankalarda duran paralar değer kaybetmişti, binalar harap vaziyetteydi. Otomobiller, çeşitli makineler çürümüştü. Bazı mallar satılmış, bazıları devredilmişti.

DİSK'in bulunduğu Merter'deki Lastik-İş'in 5. katında tutuklanan piyanosu toz içinde akordunu yitirmişti.

DİSK Yürütme, Yönetim ve Başkanlar kurulları 20 Temmuz 1991'de DİSK İstanbul Bürosu'nda toplandı. Baştürk, DİSK'in bıraktığı yerden devam edeceğini, kayyımların elinde olan malları alacaklarını ve DİSK ve bağlı sendikaların tüzüklerinin yeni Sendikalar Kanunu'na uygun hale getirilmeleri için tüzük genel kurulları yapacaklarını açıkladı. Ve 7 Aralık 1991'de DİSK'in Olağanüstü Tüzük Genel Kurulu toplanarak gerekli işlemleri yerine getirdi. DİSK ve bağlı sendikalar 1992 yılının Nisan ve Mayıs aylarında eksiklikleriyle malvarlıklarına kavuşarak mücadele alanına geri döndüler.

DİSK Davası ve Uluslararası Dayanışma

Hapisteki DİSK yöneticileri 12 Eylül sonrasında Maden-İş gibi bazı DİSK üyesi sendikaların üye olduğu Dünya Sendikalar Federasyonu (WFTU) DSF'den ya da DSF ile yakın ilişki içinde çalışan işkolu federasyonlarından somut bir dayanışma görmedi.

Buna karşılık Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) UHİSK, Dünya İş Konfederasyonu (WCL) DİK, DİSK'in üyelik için daha 1974'te başvurduğu ve başvurusunu 1980'de yenilediği Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) ASK, Genel-İş Sendikası'nın üye olduğu Uluslararası Kamu İşçileri Federasyonu PSI ve Oleyis Sendikası'nın üye olduğu TIJF, DİSK ve DİSK'li sendikacıları somut bir biçimde destekledi, dayanışma gösterdi.

Bu kuruluşlar DİSK'li sendikacıların serbest bırakılması ve DİSK'in çalışmasına yeniden izin verilmesi için dünya çapında kampanyalara giriştiler. ABD ve Batı Avrupa hükümetleri nezdinde baskı yaptılar, konuyu her vesileyle Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun, Avrupa Konseyi'nin, Avrupa Parlamentosu'nun ve Avrupa Topluluğu'nun değişik kuruluşlarının gündemine soktular. Bu konuda çeşitli yayınlar gerçekleştirdiler.

ICFTU, DİK, IUF, DSF ve Norveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu ILO Statüsü-ne uygun şikayetlerle DİSK konusunun sürekli olarak ILO gündeminde kalmasını sağladılar.

DİSK Yürütme Kurulu'nun hapisteki üyeleri içeriden yurtdışına imzalı bir belge göndererek DİSK'i yurtdışında bulunan DİSK Hukuk Dairesi Müdürü Av. Yücel Top'un temsil edeceğini bildirdiler. Yücel Top ile birlikte uluslararası dayanışma daha düzenli bir biçime girdi. Yurtiçinde Av. Ercüment Tahiroğlu'nun, yurtdışında ise Av. Yücel Top'un DİSK Davası'na çok büyük olumlu katkıları oldu. ASK, ICFTU ve DİK'in oluşturduğu fonlardan hapisteki sendikacıların eşlerine ya da yakınlarına iki ayda bir PTT yoluyla para gönderildi.

ASK, PSI yöneticileri belli aralıklarla Türkiye'ye gelerek mahkemeleri izlediler, sendikacı ailelerini ziyaret ettiler, DİSK'le dayanışma içinde olduklarını tüm dünyaya gösterdiler.

12 Eylül 1980 sonrasında uluslararası ilişkiler açısından en önemli gelişme 1985 Ocak ayı sonunda gerçekleşti. ASK, ihtilalcilik suçlamasıyla yargılandığı bir sırada DİSK'in üyelik başvurusunu onaylayarak DİSK'i üyeliğe kabul etti. Aynı

toplantıda askeri darbeyle işbirliği yaptığı için TÜRK-İŞ'in talebi reddedildi. DİSK'in üyelik kararı ASK'ın Mayıs 1985'teki Genel Kurulunda oybirliğiyle kabul edildi. Sıkıyönetim mahkemesinde idamla yargılanmakta olan DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ASK Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi.

13 Şubat 1987'de ise "DİSK'in 20. Yılı" kutlamasına tüm ASK Yönetim kurulu üyeleriyle, çok sayıda uluslararası sendika temsilcisi katıldı. Bu katılım o gün bugün Türkiye sendikacılık tarihindeki en yüksek düzeydeki bir uluslararası temsilidir.

Ama hedeflendiği gibi Eylül 1980 - Nisan 1992 arasında geçen 11,5 yıllık dönemde askeri darbenin amacına uygun olarak işçi hakları, sendikal hak ve özgürlükler önemli ölçüde budanmıştı.

Ancak DİSK Davası 12 Eylül askeri darbesine karşı işçi sınıfının bir onur kavgası oldu. Ve bu mücadeleyi DİSK ve işçi sınıfı kazandı. DİSK Davası tarihe işçi sınıfının bir "yüz akı" olarak geçti.

FARUK PEKİN

2017

"DİSK savunması

"DİSK'in, sendikalarının ideolojisinin oluşmasında önemli katkısı olduğu, en azından pek çok yazılı belgeyi kaleme almış, ilke ve karar metinlerine, tüzüklere ve yayınlara en çok emeği geçmiş kişilerin başında olduğu bilinir. Aynı şeyler doğal olarak DİSK savunması için de söylenebilir."

Şükran Ketenci, "Kültür Tutkunu İçin Geziler", *Cumhuriyet*, 9 Eylül 1995.

Sadun Aren, *Puslu Camın Arkasından*, İmge kitabevi, Ankara 2006.

"Büroya Faruk Pekin adlı kimya eğitimi görmüş, devrimci gelenekten gelme, çok çalışkan ve çok yetenekli bir arkadaş geldi. DİSK kapanıncaya kadar, kapandıktan sonra da hapisanede DİSK'e çok yardımcı olmuş bir insandı." (s. 259)

"Sorgulamayı başsavcı Süleyman Takkeci ve hep DİSK davalarında savcılık yapan sivil bir savcı yaptı. Bana ders verip vermediğimi, bir de Faruk Pekin'i sordular. Bana Faruk hakkında ne sordular pek hatırlamıyorum, ama Faruk'u sorgularken üzerine köpek salmışlar vs. Yani eylemlerin sorumlusu biraz Faruk gibi düşünmüşler sanıyorum." (s. 274)

"1983 yazında beni DİSK koğuşlarına verdiler. DİSK'liler ilk tutuklandıkları, hele iddianame geldiği zaman biraz paniğe kapılmışlar. Çünkü idamla yargılanıyorlardı. Benden önce tutuklanıp getirilen Faruk Pekin hukuktan, siyasetten anlayan bir ar-

kadaştı; çok faydası olmuş, böyle bir Őeyin olamayacağını, fazla kaygı duymamaları gerektiğini telkin etmiş ve bunda başarılı olmuş.” (s. 295)

ABDULLAH BAŞTÜRK

DİSK
GENEL BAŞKANI

YARGI ÖNÜNDE
SAVUNMA

Çağdaş Yayınları